

Připomínky k Národnímu akčnímu plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů („NAP“)

1. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. a) a b) (str. 14-16 NAP)

Ve výčtu předpisů upravujících schvalovací procesy chybí následující právní předpisy:

- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě, ve znění pozdějších předpisů

Jedná se o klíčové právní předpisy pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie („OZE“).

2. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. c) (str. 16 NAP)

Podle čl. 4 odst. 1 ve spojení s přílohou VI odst. 3 písm. b) Směrnice 2009/28/ES je Česká republika povinna uvést v NAP konkrétní opatření k urychlení schvalovacích postupů. Postup zvolený v NAP, tedy odsunutí (i) analýzy současné legislativy a stanovení kritických míst prodlužujících schvalovací procesy, a (ii) implementace opatření pro zjednodušení schvalovacích procesů do stávající legislativy do 30.06.2011, je porušením uvedené povinnosti ze strany České republiky, jakož i obcházením data pro implementaci směrnice do právního řádu České republiky.

Směrnice 2009/28/ES byla vydána již dne 23. dubna 2009. Kompletní NAP má být předložen Komisi do 30. června 2010. Česká republika tedy měla více než rok na to, aby provedla analýzu schvalovacích procesů a navrhla příslušná konkrétní opatření k jejich zjednodušení v rámci NAP. Aby tedy mohl být NAP považován za skutečný plán ve smyslu směrnice č. 2009/28/ES, je nutno detailně popsat a konkretizovat jednotlivé kroky, které povedou ke zjednodušení schvalovacích procesů, a uvést rozbor provádění nutných opatření zejména v oblasti úpravy a zjednodušení povolovacích řízení.

Lhůta pro implementaci konkrétních opatření ke zjednodušení schvalovacích procesů je identická se lhůtou pro implementaci směrnice č. 2009/28/ES stanovenou v jejím článku 27. Tato lhůta uplyne 5. prosince 2010. Pokud konkrétní opatření pro zjednodušení povolovacích procesů nebudou implementována do uvedeného data, bude se jednat o porušení čl. 13 směrnice č. 2009/28/ES ze strany České republiky.

3. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. e) (str. 16-17 NAP)

Analýza zbytečných překážek a nepřiměřených požadavků schvalovacích postupů provedená v nadepsaném oddílu NAP není důsledná ani vyčerpávající. Z tohoto důvodu je tuto analýzu třeba doplnit minimálně o následující překážky:

a) Obecné překážky povolovacích řízení

- Posuzování vlivu výstavby na životní prostředí není koncentrováno do jednoho řízení (např. procesu EIA), jehož výsledek by byl závazným podkladem pro navazující řízení. Problematika vlivu projektů na životní prostředí je řešena v několika na sebe navazujících řízeních. Tím se zvyšuje možnost obstrukcí ze strany rozhodujících orgánů, jakož i zneužívání procesních práv a opravných prostředků ze strany účastníků řízení.
- Nejsou garantovány dostatečné možnosti právní obrany proti stanoviskům orgánu ochrany přírody („OOP“) a dalším závazným stanoviskům dotčených orgánů uplatňovaným k vlivu projektů na životní prostředí v jednotlivých povolovacích řízeních. Nejsou možné žádné opravné prostředky proti těmto stanoviskům.
- V rámci soudního přezkumu správních rozhodnutí nejsou stanoveny lhůty pro vydání rozhodnutí.
- Legislativa garantuje kvalifikované postavení účastníků řízení občanským sdružením již na základě (i) účasti v procesu EIA, a/nebo (ii) jejich zaměření na ochranu přírody a krajiny. Ze

strany těchto občanských sdružení pak často dochází ke zneužívání procesních práv a opravných prostředků, resp. soudního přezkumu.

- Rozhodnutí jsou často založena na správním uvážení, přičemž kritéria pro vydání rozhodnutí jsou stanovena prostřednictvím tzv. neurčitých právních pojmů (např. „spolehlivě“, „dostatečně“ apod.). Rozhodnutí tedy nezávisí čistě na splnění objektivních, nediskriminačních kritériích ze strany investorů. Jejich pozice je tudíž značně oslabena, neboť splnění podmínek pro vydání rozhodnutí, resp. vybočení z mezí správního uvážení ze strany správních orgánů je velmi obtížně prokazatelné. Tato právní nejistota znesnadňuje financování a tedy i rozvoj elektřiny z OZE.
- Metodické pokyny vydávané ústředními orgány státní správy ke sjednocování rozhodovací praxe ohledně projektů OZE nejsou respektovány orgány nižšího stupně (na obecní a krajské úrovni). Tyto metodické pokyny jsou navíc často měněny, a to i naprosto zásadním způsobem. To vylučuje právní jistotu a legitimní očekávání investorů ohledně způsobu rozhodování správních orgánů. Současně se jedná o důkaz nejasného postoje ústředních orgánů státní správy ohledně podpory využívání OZE.

b) Překážky ve vybraných povolovacích řízeních

(i) **Proces EIA**

- Nejsou stanovena objektivní a nediskriminační kritéria pro rozhodnutí, zda ohledně projektů OZE provádět tzv. standardní proces EIA nebo pouze tzv. zjišťovací řízení. Rozhodnutí závisí výhradně na uvážení příslušného orgánu. V praxi je nadužíván tzv. standardní proces EIA. Je tedy prováděno 5 fází (oznámení, zjišťovací řízení, dokumentace, posudek, stanovisko) bez přesně stanovených lhůt namísto dvou fází (oznámení, zjišťovací řízení). To představuje neúměrnou časovou a nákladovou zátěž pro investory.
- Je možné vydat kladné stanovisko EIA s tzv. podmínkami. Jejich prostřednictvím dochází k odsouvání problematických otázek (např. hodnocení vlivu projektu na krajinný ráz) do navazujících řízení. Kladné stanovisko v praxi bývá často v následujících řízeních znegováno, neboť nejsou splněny jeho podmínky. V důsledku této skutečnosti vznikají investorům vícenálady.
- Stanovisko EIA je pouze odborným a nikoli závazným podkladem pro navazující řízení (např. územní rozhodnutí). Správní orgány se od jeho závěru mohou v navazujících rozhodnutích odchýlit.
- Stanovisko EIA nemá povahu správního rozhodnutí. Lze se proti němu bránit pouze prostřednictvím správní žaloby proti negativnímu navazujícímu rozhodnutí.

(ii) **Připojování k elektrizační soustavě**

- Je zakotvena výjimka z povinnosti zaručeného a přednostního připojení OZE pro případ ohrožení stability a bezpečnosti sítě. Současně však nejsou stanovena objektivní a nediskriminační kritéria pro posuzování stability a bezpečnosti sítě. Provozovatelé distribučních soustav zneužívají uvedeného formálního důvodu pro odepření připojení zdroje OZE k síti a na jeho základě bez řádného odůvodnění plošně odmítají připojování zdrojů OZE.
- Je vyžadováno zaplacení vysoké zálohy na náklady na připojení OZE k síti již ve fázi, kdy realizace projektu není vůbec jistá. Není garantováno úročení, resp. vrácení zálohy pro případ, že k realizaci projektu nedojde.
- Je vyžadována změna územně plánovací dokumentace před podáním žádosti o připojení. Takový postup je fakticky vyloučen, neboť pro změnu územně plánovací dokumentace je třeba znalost přesného umístění připojení.

(iii) **Změny územně plánovací dokumentace**

- Jsou stanoveny 3 časově náročné fáze projednávání změny územně plánovací dokumentace (zadání, koncept, návrh). Změna musí být následně schválena zastupitelstvem územně samosprávného celku. Na změnu územního plánu není právní nárok.
- Nejsou stanoveny pevné komplexní lhůty pro jednotlivé fáze schvalování a vydávání změn územně plánovací dokumentace.
- Proti stanoviskům uplatňovaným dotčenými orgány státní správy včetně OOP v rámci projednávání změny územně plánovací dokumentace v podstatě neexistuje efektivní právní obrana. V případě uplatnění jediného negativního stanoviska nelze změnu územního plánu vydat.
- Změna územního plánu musí být provedena i v případě, že ke stavbě elektrárny využívající OZE má dojít v tzv. nezastavěné ploše.

(iv) **Udělení výjimky z ochranných podmínek chráněných živočichů**

- Rozhodnutí o udělení výjimky je založeno na správním uvážení, přičemž kritéria pro vydání rozhodnutí jsou stanovena prostřednictvím tzv. neurčitých právních pojmu (např. „spolehlivě“, „dostatečně“ apod.). Rozhodnutí tedy nezávisí čistě na splnění objektivních, nediskriminačních kritériích ze strany investorů.
- Legislativa zakotvuje princip prevence a předběžné opatrnosti v kombinaci s konceptem ochrany biotopu chráněných živočichů. V praxi dochází k jejich zneužívání ze strany správních orgánů. Udělení výjimky je vyžadováno i v případě, kdy se na dotčeném území chráněný živočich vůbec nevyskytuje.
- Není stanovena přesná a přiměřená délka biologického hodnocení. V praxi je vyžadováno nepřiměřeně dlouhé biologické hodnocení (např. 1 rok).

(v) **Vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu („ZPF“)**

- Rozhodnutí o dočasném vynětí půdy ze ZPF je založeno na správním uvážení. Rozhodnutí tedy nezávisí čistě na splnění objektivních, nediskriminačních kritériích ze strany investorů.
- Není výslovně stanoveno, zda dočasné vynětí ze ZPF je nutné i v případě, kdy dochází k současnému zemědělskému a průmyslovému využívání půdy v ZPF. V takovém případě v praxi orgány i bez výslovné zákonné opory automaticky vyžadují dočasné vynětí ze ZPF.
- Chybí transparentní a objektivní úprava podmínek pro dočasné vynětí zemědělské půdy I. a II. skupiny ze ZPF. V rozhodovací praxi je takové vynětí vyloučeno.

(vi) **Udělení souhlasu z hlediska vlivu staveb na krajinný ráz**

- Rozhodnutí o udělení souhlasu je založeno na správním uvážení, přičemž nejsou stanovena objektivní a nediskriminační kritéria posuzování.
- Dosud nebyl vydán prováděcí předpis předvídaný zákonem o ochraně přírody a krajiny, který by komplexně upravil způsob posuzování vlivu projektu na krajinný ráz. Ministerstvo životního prostředí postupuje prostřednictvím metodických pokynů, které ovšem nejsou respektovány ze strany instančně nižších orgánů.

(vii) **Územní a stavební řízení**

- I při splnění zákonem stanovených podmínek nedochází ke spojování řízení.

4. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. f) (str. 17 NAP)

a) Ve výčtu orgánů příslušných k provádění povolenacích řízení ohledně zařízení na výrobu energie a vydávání rozhodnutí chybí následující orgány:

- (i) Připojení k elektrizační soustavě – provozovatelé sítí (upraveno energetickým zákonem a vyhláškou o podmínkách připojení k elektrizační soustavě).
- (ii) Změna územně plánovací dokumentace – pořizovatelem je orgán státní správy, vydává zastupitelstvo územně samosprávného celku (upraveno stavebním zákonem a prováděcími předpisy k němu).
- (iii) Povolení výjimky z ochranných podmínek chráněných živočichů – OOP (upraveno zákonem o ochraně přírody a krajiny).
- (iv) Udělení souhlasu z hlediska vlivu na krajinný ráz – OOP (upraveno zákonem o ochraně přírody a krajiny).
- (v) Vynětí půdy ze ZPF - orgány ochrany zemědělského půdního fondu - pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady, správy národních parků a Ministerstvo životního prostředí.

b) Doplnění poznámky ohledně lhůt pro vyřizování

V rámci úpravy pořizování a vydávání změn územně plánovací dokumentace nejsou pevné a komplexní lhůty stanoveny. Tento stav vytváří právní nejistotu investorů, znemožňuje plánování financování a rozvoj elektřiny z OZE.

c) Doplnění poznámky ohledně nízké kvalifikace správních orgánů a koordinace rozhodovací činnosti

- obecní příp. regionální orgány se neřídí metodickými pokyny ústředních orgánů státní správy vydávanými ke sjednocování rozhodovací praxe.
- vzhledem k a priori negativnímu vztahu k rozvoji využívání OZE a nízké kvalifikaci úředníků se správní orgány dopouštějí
  - (i) účelové dezinterpretace odborných podkladů (znaleckých posudků),
  - (ii) zkreslování skutkového stavu,
  - (iii) nesprávného výkladu právních předpisů a jeho nesprávné aplikace na zjištěný skutkový stav,
  - (iv) nedostatečného odůvodňování svých rozhodnutí, v důsledku čehož jsou tato rozhodnutí v zásadě nepřezkoumatelná.

5. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. g) (str. 17 NAP)

Není uvedeno, že veřejně dostupné nejsou ani informace o následujících řízeních:

- a) udělení licence pro výrobu elektřiny
- b) udělení výjimky z ochranných podmínek chráněných živočichů;
- (c) udělení souhlasu z hlediska vlivu na krajinný ráz;
- (d) vynětí půdy ze ZPF.

6. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. h) (str. 18 NAP)

Výčet povolenacích řízení je třeba doplnit, resp. kategorizovat na základě kritéria stanovení pevné lhůty pro rozhodnutí, následujícím způsobem:

- a) Řízení, pro která platí pevná lhůta pro vydání rozhodnutí stanovená správním řádem (lhůta 60 dnů od podání žádosti, do nichž se však nepočítá doba potřebná na zpracování znaleckých posudků - po dobu jejich zpracování se řízení přerušuje):
  - (i) udělení výjimky z ochranných podmínek chráněných živočichů;
  - (ii) vynětí půdy ze ZPF;
  - (iii) udělení souhlasu z hlediska vlivu na krajinný ráz (nejde o správní řízení/rozhodnutí, nicméně výše uvedená lhůta platí i v tomto případě);
  - (iv) udělení licence na výrobu elektřiny.

- b) Řízení, pro která neplatí pevná lhůta pro vydání rozhodnutí stanovená správním řádem (nejsou stanoveny pevné a komplexní lhůty):
  - (i) územní plán - 3 fáze projednání (zadání, koncept, návrh);
  - (ii) proces velká EIA - 5 fází (oznámení, zjišťovací řízení, dokumentace, posudek, stanovisko);
  - (iii) připojování k elektrizační soustavě - chybí stanovení konečné lhůty pro připojení větrných elektráren („VTE“), jež je počítána od uzavření smlouvy o připojení.

Dále je třeba vzít v potaz, že před podáním žádosti o vydání licence na výrobu elektřiny (poslední krok v rámci procesu uvádění výroby do provozu) je nutné provést faktickou výstavbu výroby.

7. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. j) (str. 19 NAP)

- a) Mezi zvláštní, resp. zjednodušené schvalovací postupy je třeba doplnit institut spojeného územního a stavebního řízení - tento však není v praxi dostatečně využíván.

- b) K závazným stanoviskům dotčených orgánů státní správy je třeba uvést:
  - (i) stanoviska jsou závazným podkladem pro vydání rozhodnutí, tzn. pokud jsou negativní, nemůže být vydáno např. územní rozhodnutí;

  - (ii) obrana proti závazným stanoviskům je možná buď nepřímo, tj. prostřednictvím (a) odvolání proti rozhodnutí, pro něž jsou tato stanoviska podkladem, a (b) správní žaloby proti takovému rozhodnutí, nebo přímo, tj. prostřednictvím (a) podnětu k zahájení přezkumného řízení, na jehož zahájení není právní nárok, a/nebo (b) správní žaloby (o přípustnosti přezkumu závazných stanovisek ve správním soudnictví momentálně rozhoduje rozšířený senát Nejvyššího správního soudu). Přímá obrana je však možná pouze proti některým ze závazných stanovisek; některá stanoviska tedy nejsou přímo napadnutelná vůbec.

8. Připomínky k bodu 4.2.1 písm. k) (str. 20 NAP)

Chybí zmínka o poplatku za připojení zdroje na využívání OZE k síti v podobě podílu na nákladech na připojení. Výše tohoto podílu je stanovena ve vyhlášce o podmínkách připojení k elektrizační soustavě. Uvedený podíl nemá nově sloužit výhradně k úhradě nákladů na stavební úpravy spojené s připojením, ale rovněž jako nástroj k rozlišení mezi seriózními a spekulativními žadateli. Záloha na podíl na

nákladech připojení ve výši 50% jeho celkové výše je splatná již při rezervaci instalovaného výkonu, jenž má být připojen na základě uzavřené smlouvy (o smlouvě budoucí) o připojení. Tato skutečnost je pro řadu investorů blokační, neboť v dané fázi ještě vůbec není jisté, zda bude projekt realizován a investoři v této době tedy nemohou mít ani zajištěno financování. Otázka vrácení poplatků (příp. úročení zálohy) v případě neuskutečnění projektu není vyhláškou vůbec řešena.

9. Přípomínky k bodu 4.2.6 písm. b) (str. 27 NAP)

Podle čl. 4 odst. 1 ve spojení s přílohou VI odst. 3 písm. b) Směrnice 2009/28/ES je Česká republika povinná uvést v NAP konkrétní opatření k rozvoji (rozšíření nebo posílení) elektroenergetické infrastruktury, aby se usnadnilo začlenění množství energie z OZE, které je zapotřebí k dosažení národního cíle pro rok 2020.

Tato konkrétní opatření v NAP nejsou uvedena. Tím je porušena výše uvedená povinnost České republiky podle Směrnice 2009/28/ES.

K rozvoji elektroenergetické infrastruktury v rozsahu nezbytném pro integraci OZE při zachování bezpečnosti soustav je třeba uvést následující:

- a) Zákonné záruky rozvoje rozvodných a distribučních soustav jsou pouze formální.
- b) Provozovatelé rozvodných a distribučních soustav fakticky odmítají další rozvoj infrastruktury v požadovaném rozsahu s účelovým odkazem na komplikovanou legislativu vztahující se na výstavbu sítí, resp. prodražení ceny elektřiny pro koncového zákazníka.
- b) Vzhledem k tomu, že (i) národní legislativa stanoví obecnou povinnost provozovatelů rozvíjet elektrizační soustavu a (ii) komunitární legislativa (směrnice 2009/72/ES a směrnice č. 2009/28/ES, jakož i již zrušená směrnice 2001/77/ES) stanoví povinnost provozovatelů/členských států rozvíjet elektrizační soustavy za účelem integrace OZE, nemohou provozovatelé těchto soustav argumentovat tím, že nové kapacity budou dostupné až po roce 2020.
- c) Plánovaný rozvoj rozvodných a distribučních sítí je diskriminační (na úrovni distribučních soustav je v rozporu se směrnicí 2009/72/ES), neboť plánované rozšíření se vztahuje v převážné části ke konvenčním zdrojům energie a vůči OZE je argumentováno nedostatkem kapacity sítě (v rozporu se směrnicí 2009/72/ES), resp. ohrožením stability a bezpečnosti sítě. V rozporu se směrnicí 2009/72/ES není podporován rozvoj inteligentních sítí umožňujících připojení zdrojů elektřiny z OZE. Otázka rozvoje a budování inteligentních sítí není v NAP vůbec řešena.
- d) Energetický regulační úřad se chová tendenčně a jedná s provozovateli sítí v zásadě ve shodě. Chybí konzultace strategických dokumentů/plánů rozvoje se skutečnými nebo potenciálními uživateli rozvodných a distribučních soustav.
- e) Stát nevyužívá možnost začlenit nové sítě do TEN - E (projekty společného zájmu a prioritní projekty), i když rozvoj kapacity rozvodných a distribučních sítí a zajištění přístupu OZE by měly být nejvyšší prioritou pro všechny členské státy EU, a dále nevyužívá svého práva uložit provozovateli distribuční soustavy, aby při spouštění výrobních zařízení dával přednost výrobním využívajícím OZE.
- f) Vyhláška č. 81/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě, nezjednodušila další rozvoji využívání OZE a neumožňuje investorům získání informací ohledně možného připojení. Nejdříve po několika letech a velkých investicích spojených se změnou územního plánu má investor teprve nárok dotazovat se na možnost připojení zdroje do distribuční soustavy. Tento systém je zcela proti zásadám ochrany investic a může způsobit zahlcení úřadů požadavky na změny územních plánů, které tento nápor nebudou schopny vyřizovat.

Vzhledem k výše uvedenému je ohroženo splnění závazného národního cíle pro využívání energie z OZE stanoveného směrnicí 2009/28/ES, který je stanoven za účelem poskytnutí jistoty investorům a podpoření trvalého rozvoje technologií, které vyrábějí energii ze všech druhů OZE. V NAP téměř zcela chybí výčet nutných opatření na elektrizační soustavě, která by umožnila masivnější připojování decentralizovaných

výroben energie z OZE. NAP musí obsahovat podrobný plán zavedení inteligentních sítí v České republice, které umožní lepší připojitelnost decentralizovaných zdrojů, ale také řízení spotřeby, a to i v kritických stavech nedostatku elektřiny na trhu.

10. Připomínky k bodu 4.2.6 písm. e) (str. 28 NAP)

- a) Údaj o údajné délce schvalovací procedury u liniových staveb v trvání 10 až 16 let neodpovídá skutečnosti. Problém není ve výstavbě liniových staveb, ale při získávání projektových pozemků.
- b) Urychlení schvalovacích postupů v případě liniových staveb neexistuje. V plné míře se tedy uplatní obecné i zvláštní překážky povolovacích řízení popsané v připomínce č. 3 k bodu 4.2.1 písm. e) NAP výše.
- c) Povinnost obcí respektovat územně plánovací dokumentaci vyššího stupně je již ve stavebním zákoně zakotvena. Dokonce platí, že obce jsou povinny uvést svůj územní plán do souladu s územně plánovací dokumentací vyššího stupně.

11. Připomínky k bodu 4.2.6 písm. h) (str. 29 NAP)

Žádost o připojení výroby elektřiny z OZE je jedním z prvních kroků investora v rámci přípravy její výstavby. Pokud není garantováno připojení výroby, k faktické realizaci její výstavby vůbec nedojde.

Přesto však v současnosti dochází k obstrukcím při připojení výroby na základě existujících smluv o připojení ze strany provozovatelů rozvodných a distribučních sítí. Důvodem je skutečnost, že pokud dojde k připojení výroby po 1. lednu 2011, již se za stanovených podmínek neaplikuje zákonný zákaz vyššího než 5% meziročního snížení výkupních cen za vyrobenou elektřinu.

K současnému postupu provozovatelů rozvodných a distribučních sítí v souvislosti s připojováním výroby je třeba obecně uvést následující:

- a) Provozovatelé systematicky a účelově nezveřejňují v potřebném rozsahu objektivní informace o kapacitě rozvodných a distribučních sítí.
- b) V legislativě nejsou stanovena transparentní a nediskriminační kritéria pro připojení zdrojů, resp. pro hodnocení vlivu připojení na bezpečnost a stabilitu sítí.
- b) Provozovatelé plošně a bez řádného odůvodnění jednotlivých konkrétních případů odmítají připojování OZE. Jako formální důvod je uváděn nedostatek kapacity sítě, resp. ohrožení její spolehlivosti/bezpečnosti. Postupu provozovatelů je vzhledem k nedostatku odůvodnění v zásadě nepřezkoumatelný.

12. Připomínky k bodu 4.2.6 písm. j) (str. 29-30 NAP)

Skutečnosti uvedené v NAP je třeba doplnit následujícím způsobem. V České republice je aplikován popsáný „mírný“ způsob účtování nákladů na připojení. Tato skutečnost je zneužívána ze strany provozovatelů rozvodných a distribučních soustav, kteří tvrdí, že další rozvoj sítí by pouze prodražil cenu elektřiny pro konečného zákazníka. Problémem je ve skutečnosti fakt, že

- provozovatelé rozvodných a distribučních soustav dosahují z titulu svého dominantního/monopolního postavení nepřiměřených zisků, které následně nereinvestují v dostatečné míře do rozvoje infrastruktury.
- tzv. unbundling u provozovatelů distribučních soustav není účinný. V rámci vertikálně integrovaných podniků, jejichž součástí jsou distribuční společnosti, existují i společnosti, které vyrábějí elektřinu z OZE. Distribuční společnosti pak postupují s ohledem na obchodní zájmy koncernových společností zabývajících se výrobou elektřiny z OZE.

13. Připomínky k bodu 4.2.6 písm. k) (str. 30 NAP)

Odpověď na otázku uvedenou v bodu 4.2.6. písm. k) NAP není pravdivá, pokud jde o údajnou nediskriminační povahu určení podílu na nákladech na připojení. Částka stanovená vyhláškou č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě nezohledňuje nutné technické úpravy, ale je striktně počítána za instalovaný výkon v MW. Např. náklady na vybudování předávacího místa na hladině VVN pro 40MW a 60MW budou stejné, ale poplatek stanovený vyhláškou nikoli.

14. Připomínky k bodu 4.2.6 písm. l) (str. 30 NAP)

Lhůty stanovené novou vyhláškou č. 51/2006 Sb., nejsou komplexní, např. naprosto chybí lhůta k připojení VTE. Sjednání této lhůty je otázkou smluvního ujednání mezi provozovatelem sítě a výrobcem, kdy výrobce je ve výrazně slabším postavení.

15. Připomínky k bodu 4.2.7 písm. a) a c) (str. 30-31 NAP)

- a) U bodu 4.2.7 písm. a) a c) NAP platí pro záruky přenosu a distribuce elektřiny z OZE přiměřeným způsobem tytéž připomínky jako pro rozvoj elektroenergetické sítě uvedené v připomínkách č. 9 k bodu 4.2.6 písm. b) NAP výše.
- b) V bodu 4.2.7 písm. c) NAP je třeba doplnit, že omezení distribuce elektřiny z OZE je přenášeno na výrobce elektřiny z OZE, a to konkrétně úpravou Podmínek provozování distribuční soustavy. Pro všechny zdroje nad 100 kW se zavádí povinnost snižování výkonu automaticky podle změny frekvence anebo podle pokynů z dispečinku.

16. Připomínky k bodu 4.2.7 písm. e) (str. 31 NAP)

Je třeba změnit/doplnit odpověď na otázky uvedené v bodu 4.2.7 písm. e) NAP, a to následovně:

- a) Formální záruky integrace OZE do trhu s elektřinou představují (i) přednostní a zaručené připojení OZE do přenosové soustavy a distribučních soustav, a (ii) povinný odkup elektřiny z OZE provozovateli soustav.
- b) Povinnost provozovatele přenosové soustavy a provozovatelů distribučních soustav použít elektřinu z OZE vykoupenu od výrobců přednostně ke krytí ztrát v přenosové soustavě je v rozporu s koncepcí integrace a využívání OZE podle směrnice č. 2009/28/ES. Ministerstvo průmyslu a obchodu v budoucí právní úpravě zajistí vypuštění ustanovení o přednostním použití elektřiny z OZE ke krytí ztrát v přenosové soustavě. Elektřina z OZE není evropskou legislativou určena pouze ke krytí ztrát v přenosové nebo distribuční soustavě, ale je považována za rovnocennou s elektřinou vyrobenou z konvenčních zdrojů

17. Připomínky k bodu 4.2.7 písm. f) (str. 32 NAP)

Odpověď na otázku v bodu 4.2.7 písm. f) NAP, že přenos ani distribuce vyrobené elektřiny (tj. dodávka do sítě) nejsou zpoplatněny a že zpoplatněn je pouze odběr ze sítě, a to na základě vyhlášky 541/2005 Sb. a příslušných Cenových rozhodnutí Energetického regulačního úřadu, není pravdivá. Ze smluv o podpoře vyplývá, že jsou běžně účtovány ceny za související distribuční služby, např. cena za systémové služby s instalovaným výkonem nad 100 KW, cena za krytí vícenákladů s výkupem elektřiny z OZE a ceny za činnosti operátora trhu s elektřinou. Toto jsou de facto skryté poplatky placené za přenos a distribuci elektřiny z OZE.

18. Připomínky k bodu 4.3, oddíl Stávající provozní podpora, písm. a) a f) (str. 38-40 NAP)

V oddíle Stávající provozní podpora je třeba uvést, že nabytá účinnosti zákon č. 137/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Tato novela opravňuje Energetický regulační úřad snížit výkupní cenu elektřiny z OZE (u zařízení, která budou uvedena do provozu po 30.12.2010) meziročně o více než 5 % v případě, že u daného druhu OZE bude dosaženo návratnosti investic kratší než 11 let. V takovém případě stanoví Energetický regulační úřad

výkupní cenu tak, aby při dodržení technicko-ekonomických parametrů bylo dosaženo zákonem stanovené 15leté doby návratnosti investic. Zejména v případě fotovoltaických elektráren („FVE“) lze předpokládat, že podmínky pro meziroční snížení výkupní ceny o více než 5% budou naplněny. Důvodem je dramatické snížení cen technologií FVE. Investice do FVE se tím stanou značně nepředvídatelnými. To výrazně zhorší možnost získání financování na výstavbu FVE. Výše uvedené je zřejmou diskriminací FVE projektů vůči ostatním zdrojům energie, ať již konvenčním či OZE, a jako takové je ve zřejmém rozporu s evropskou legislativou.

19. Přípomínky k bodu 4.3, oddíl Stávající provozní podpora, písm. i) (str. 40 NAP)

V odpovědi na otázku uvedenou v bodu 4.3 písm.i) NAP je třeba uvést, že poskytnutí provozní podpory má být u FVE výhledově nepřímo podmíněno požadavkem minimální energetické účinnosti stanoveným v novele vyhlášky č. 150/2001 Sb., o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie. Na základě této vyhlášky má být u FVE jejich minimální energetickou účinností podmíněno připojení k síti. Pokud FVE o výkonu vyšším než 30 kW nebudou splňovat stanovenou minimální energetickou účinnost, nebudou připojeny do sítě, a tudíž jim nebude poskytnuta ani podpora.

Minimální procentuální účinnost FVE článků vyžadovaná navrhovanou novelou je výrazně vyšší, než je tržní standard, a navíc není zavedena či požadována v žádném jiném členském státě EU. Současně platí, že neexistují žádné BAT či BREF, které by tuto minimální procentuální účinnost vyžadovaly

20. Přípomínky k bodu 4.3, oddíl Stávající provozní podpora, písm. l) (str. 40 NAP)

V odpovědi na otázku uvedenou v bodu 4.3 písm. l) NAP je třeba uvést, že zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, neupravuje vyplácení podpory po dobu předpokládané životnosti zdroje OZE, ale po dobu 15let od jeho uvedení do provozu.

21. Přípomínky k bodu 4.3, oddíl Konkrétní dotazy týkající se pevně stanovených sazeb výkupních cen, písm. c) a e) (str. 44-45 NAP)

- a) V odpovědi na otázku uvedenou v bodu 4.3, oddíl Konkrétní dotazy týkající se pevně stanovených sazeb, písm. c) NAP je třeba doplnit, že nově není stanovena maximální výše, o kterou může Energetický regulační úřad upravit výkupní ceny pro nadcházející rok. Investorům je tak znemožněno uskutečnění projektů, jejichž výstavbu a přípravu nelze realizovat během doby 12ti měsíců, po kterou je známa výše výkupních cen.
- b) V tabulce garancí výkupních cen v letech podle typu OZE uvedené v bodu 4.3, oddíl Konkrétní dotazy týkající se pevně stanovených sazeb, písm.e) NAP, je třeba zohlednit, že navrhovaným novým zákonem o podporovaných zdrojích energií má dojít ke zrušení 20leté garance výkupních cen pro FVE. Garantována má být nadále pouze návratnost investic do projektu FVE.

22. Přípomínky k Tabulkám 10a a 10b (str. 61 a 63 NAP)

- a) Celkový cíl 4261 ktoe (178 PJ) podílu OZE na konečné spotřebě energie (KSE) do roku 2020 sice odpovídá 13% podílu OZE na hrubé spotřebě energie, který je vyžadován Směrnicí 2009/28/ES. Dle odborných materiálů však může celkový podíl OZE na konečné spotřebě energie do roku 2020 dosáhnout až cca 198 PJ. Skutečnost, že navrhovaný cíl je nejen dosažitelný ale i překročitelný by měla být zohledněna v NAP.
- b) Rozdělení podílů pro jednotlivé druhy OZE je diskriminační. Např. odhady předpokládaných ročních přírůstků výkonu fotovoltaické a větrné energie vyplývající z tabulek 10a a 10b NAP, tj. z orientačních předběžných plánů týkající se podílů energie z OZE při výrobě elektřiny v období 2010–2020, jsou kriticky nízké. U větrné energie se dle NAP v letech 2010-2020 počítá s přírůstkem 500MW, tj. v průměru 50 MW ročně, a u fotovoltaické energie dokonce pouze s přírůstkem 45MW, tj. v průměru 4,5 MW ročně. Tyto nízké hodnoty přírůstků výroby elektřiny z čistých OZE jsou v rozporu s požadavky podpory energie z obnovitelných zdrojů a přímo ohrožují dosažení závazného národního cíle dle Směrnice 2009/28/ES. Ze srovnání s předpokládanými přírůstky energie z biomasy v letech 2010-2020, které činí 2.536 MW, navíc plyne očividná tendence státu diskriminovat výrobu energie z čistých zdrojů ve prospěch

spalování biomasy v tepelných elektrárnách, tj. ve prospěch zdrojů způsobujících znečištění v podobě emisí.

Předpokládané přírůstky výkonu fotovoltaické a větrné energie je nutno výrazně zvýšit.

- c) Obecně je nutno zavést systém zveřejňování plnění cílů uvedených v tabulkách 10a a 10b NAP, a to jak pro daný rok, tak výhled plnění cílů v příštím roce (např. dle počtu vydaných povolení), aby bylo možné plánovat výstavbu OZE.

23. Přípomínky k bodu 5.4 písm. a) (str. 69 NAP)

Výčet stran, které se podílely na přípravě NAP, je třeba doplnit o další svazy OZE (např. CZEPHO), asociace (např. Společnost pro sluneční energii, Geotermální asociace) a podnikatele, se kterými byl návrh NAP skutečně konzultován.

V rozporu se směrnicí č. 2009/28/ES nebyly do procesu konzultací NAP zapojeny regiony (kraje) ani obce. V průběhu zpracování NAP nedostalo možnost se k pracovnímu materiálu, a to ani po urgencích, vyjádřit ani Ministerstvo životního prostředí, které v rámci ochrany životního prostředí podporuje rozvoj využívání OZE.

24. Přípomínky k bodu 5.4 písm. c) (str. 69 NAP)

K veřejným konzultacím ohledně NAP nebylo přizváno Ministerstvo životního prostředí, regiony ani obce, ani žádné sdružení zastupující odvětví OZE. Možnost připomínkovat hotový NAP dostalo Ministerstvo životního prostředí, Hospodářská komora ČR a zástupci odvětví OZE, přičemž připomínky posledně jmenovaných nebyly vůbec zohledněny.

25. Přípomínky k Příloze č. 2 – Opatření k dosažení cílů (str. 76 a násl. NAP)

V rámci Přílohy 2 – Opatření k dosažení cílů NAP je nutno uvést chystaný návrh nového zákona o podporovaných zdrojích energie, který by v současné podobě znamenal zastavení výstavby veškerých OZE a který představuje opatření zamezující dosažení cílů stanovených pro Českou republiku komunitárními předpisy.

V Praze, dne 24. června 2010

VENTUREAL s.r.o.

Conergy Česká Republika s.r.o.

SES 21 s.r.o.

Everta s.r.o.

Glatzová & Co., v.o.s.

Dr. Neela Winkelmann-Heyrovská